

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. május 25.

Vasárnap.

XXI évfolyam. 42. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 haáb s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

A delegációk és a Kossuth-párt.

Rakovszky István, néppárti képviselő tüzes nyelvvel öntötte ki a pünkösdi világosságot a negyvennyolcasok fejfőlé; beültette keblükbe az erős ingert, hogy a delegáció albizottságaiba lemenjenek, hogy ellenőrizzék azok működését.

Mindenekelőtt természetesen abban az irányban, hogy a delegátusok tanácskozások alatt kizárólag a magyar nyelvet használják-e? Hogy ezek a bizottságok tulajdonképpen csak praktikus segédeszközök a végből, hogy a teljes ülésnek indokolt javaslatokban tárgyilagosa anyagot nyújtsanak a határozatok számára biztos alapul és hogy legcélszerűbben, hogy a közös miniszterek a kérdésekre pontos felvilágosításokat adhassanak, — mert nem mindegyik közös miniszter ért magyarul — azt a nyelvet használják, melyet a miniszterek értenek: ezt csak melleleg említtük. A nemzeti állami eszme sértését a német nyelv kivételes használatában már azért sem lehet látni, mert e bizottságok tárgyalásaiból a delegáció ügyrendje szerint hiányzik a nyilvánosság karakterisztikuma. Az ellenőrzésre pedig fel is kell jogosítva lenni és sehol sincs törvényben kimondva, hogy minden képviselőnek már e minősége jogot ad az ellenőrzés gyakorlására a delegáció bizottságainak tárgyalásaiban. A delegáció, melyet a törvény felhatalmaz, hogy ügyrendet alkosson magának, úgy rendelkezett, hogy a bizottságok ülései ne legyenek nyilvánosak, hogy tehát e bizottságokban csak a delegátusoknak és a magyar minisztereknek legyen szabad megjelenniök. A negyvennyolcasok azonban vonakodnak mandátumot vállalni a delegációba: hogy képzelik tehát, hogy ily ellenőrzési joguk van, melyet tulajdonképpen csak elvonnak tőlük? Betolakodásuk a delegáció bizottságába tehát jogtalanság volt és éppen az ellenzéknek, mint kisebbségnek kellene ovakodni attól, hogy a szigorú jogalapját elhagyja, melyről egyedül küzdhet hathatósan a hatalom ellen. Különben előre szentesíti a hatalom minden önkényét.

A kisebbség e jogtalanságának az általános jogtudat érdekében kétszeresen elejét vették: egyrészt midőn a bizottsági elnök a tárgyalást azonnal berekesztette, mielőst a negyvennyolcas képviselők a teremben mutatkoztak; másrészt pedig Széll Kálmán előzékenysége által, ki is alaposan segített a törvény keretében, midőn a delegációt az ügyrend megváltoztatására bizta. Mert Széll Kálmán elismeri az erkölcsi jogot az ellenőrzésre, mely

jogot főképpen az ellenzéki képviselő számára kell megőrizni. A delegáció tárgyalásainak eredményeit persze a parlament elé is terjesztik; de csak mint nem változtatható határozatokat, melyeket csak tudomásul kell venni. E határozatok keletkezésére az ellenzék, t. i. a közjogi, eddig csak időlegesen gyakorolt befolyást: a hatvanas évek végén, mikor Tisza Kálmán vezetése alatt és aztán mikor Ugron Gábor vezetése alatt vett részt a delegáció munkájában. De ha oly erősen hangoztatja az ellenzék az ellenőrzés erkölcsi jogát, akkor önmagától ered az ellenőrzés erkölcsi kötelessége is melyet csak azzal lehet teljesíteni, ha a közjogi ellenzék a delegáció működésének minden stádiumában részt vesz, ha bevásztatja magát a delegációba.

A delegáció nyilvánossága. A magyar delegáció tegnap délután teljes ülést tartott Andrássy Gyula gróf elnöklésével. Az ülés napirendjére Daniel Ernő báró indítványának tárgyalása volt kitűzve, mely a delegáció nyilvánosságáról szól. Többek hozzászólása után a delegáció elfogadta, hogy az albizottságok rendes ülésein jelen lehetnek a törvényhozás mindkét házának oma tagjai, akik nem tagjai a delegációnak, azon albizottsági üléseken azonban, amelyek akár az elnök, akár egy bizottsági tag indítványára zárt ülésé nyilvánítottak ki, a törvényhozásnak nem delegátus tagjai nem lehetnek jelen. De az ilyen üléseken még a másik albizottság tagjai sem jelenhetnek meg.

Az államtisztviselők fizetése. Félhivatalosan megnyugtató híreket közölnek a tisztviselők fizetés-rendezése tárgyában készülő törvényjavaslatról. A javaslat előkészítésére hivatott bizottság földolgozta az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó összes kérdéseket, úgy hogy ebben az ügyben fölmerülhetők kérdések minden tekintetben ki vannak merítve. De nemcsak a kérdések elvi részét állapította meg a bizottság, hanem a fizetés-rendezésre, a mostani fizetések fölemelésének különböző módzataira vonatkozólag külön-külön kidolgozta a gyakorlati keresztülvihetőség szempontjából szükséges számításokat. Mert a fizetés rendezésének tulajdonképpen az az akhillesi sarka, hogy a rendezés az állampolgárok e viselhetetlen megterhelése nélkül, az államháztartás egyensúlyának megzavarása nélkül történhessen. Ez a legfőbb szempont. Eppen azért minden elfogadható javító rendszerre nézve külön kidolgozták a legpontosabb számításokat és feltüntették a számítás hatásait az állami költségvetés egyensúlyára. — Így kidolgozták a számítás arra az esetre, ha az osztrák állami tisztviselők fizetési fokozata után indulna a rendezés, továbbá ettől eltérőleg egy más bizonyos kulcs szerinti fizetésemelésre készítettek pontos számításokat. Külön készítették számításokat, ha bizonyos kulcs szerinti fizetésemelés keresztülvihető az egész vonalon, minden fizetési osztályban, minden fizetési fokozatban; vagy ha csak minden fizetési osztály alsó fokozataiban, avagy ha csak a három alsó osztályban vagy ezek alsó két fokozatában stb. A bizottság munkálatai nagybecsű anyaggyűjteményt alkotnak e roppant fontosságú

állami és társadalmi ügy gyökeres rendezése szempontjából és most már jóformán a törvényjavaslat kidolgozása marad hátra. — Ettől a fizetés-rendezési akciótól azonban teljesen függetlenül történik annak a több, mint három millió koronának fölhasználása, melyet az ideai büdzsetben már megszavaztak a fizetésjavításra. Erre az összegre nézve teljesen szabad kezot hagytak a pénzügyminiszternek.

KÜLFÖLD.

A francia köztársaság elnöke Oroszország vendége és fényes ünnepeket rendez a császári házigazda a vendég tiszteletére. Az orosz és francia államfők váltakozó látogatásai a rendes ismétlődés jellegét öltik magukra és ha azelőtt a két szövetséges összejövetelei alkalmával bizonyos nyugtalanságot nem utasíthattunk vissza magunktól egészen, ma már az ily nyugtalanságból mit sem lehet észrevenni. A kettős szövetségről ép úgy elmondhatjuk, mint a hármass szövetségről, hogy szintén bevált és hasonlóképpen a béke garanciája. Loubet utazásának időpontja igen szerencsésen van megválasztva. Az általános kamarai választások bebizonyították, hogy Franciaország a mostani államformát akarja és nem gondol semmiféle változásra. A választások eredményét kísérőlevélnek tekinthetjük, melyet a francia nemzet adott elnökének az utra Oroszországba. A csár kiuntető szívélyességgel fogadta vendégét, kinek a civilizált népek milliói kívánják, hogy azzal a tudattal térjen vissza szerencsésen hazájába, hogy utazása hozzájárult a béke fentartásához.

Az E. M. K. E. évi jelentéséből.

I.

Tisztelt Közgyűlés!

A múlt évi november hó 10-én tartott Közgyűlésünk óta alig hat hónap telt le. Meg kellett azonban tartanunk a közgyűlést már most, mert az új Alapszabályok szellemében a múlt évi közgyűlés 9. jegyzőkönyvi szám alatt kimondotta, hogy: „a közgyűlések ezentúl a költségvetésre való tekintettel szabályszerűen az év első felében tartatnak meg.” Ez átmeneti helyzet következtében le kellett mondanunk az idén arról, hogy közgyűlésünk ez év második felében Nagy-Enyeden tartassék meg, miután a vonagszerető város közönsége most tavasszal egy másik erkölcsi testület vándor-közgyűlése által van igénybe véve, s viszont az év második felében a Székely-kongresszus megtartása terveltetik, mely egymagában le fogja kötni az ordélyi társadalom figyelmét és résztvételét. Ilyképen kimondotta tehát az Igazgató-választmány, hogy ezen átmeneti közgyűlésünket száraz, hivatalos jelleggel még Kolozsvárt tartják meg; ellenben a jövő év tavaszán fogjuk ünnepélyes közgyűlésünket Nagy-Enyeden megtartani, a miibe a nemes város közönsége már készséggel bele is egyezett és illetve erre már meg is hívott. A jövő évre maradtéként egyesületünk nagy-növü diszelnöke, dr. gróf Kuun Géza v. b. t. t. urnak „A magyar faj lebediai és etelközi mivelődése” cz. alatt tervelt felolvasása is, a mire ugy az Igazgató-választmány, mint a rendező megyei választmány által felkérte.

Igazgató-választmányunk a lefolyt 6 hónapi rövid idő alatt is igyekezett az Alapszabályok keretében a közönséggel szemben elvállalt kötelezettségeknek a belénk helyezett bizalomnak teljes erővel megfelelni. A felmerült részben általunk kezdeményezett ügyek ellátása ezújból az Igazgató-választmány minden hó 12-én Böldi Ákos gréfnökelete alatt tartott 1-1 ülést, összesen 7-et, melyen hozatott 280 jegyzőkönyvi határozat.

Az Igazgató-választmány működését kiegészítőleg a Direktórium tartotta 9 ülést, amelyeken hozatott 341 határozat. A szakosztályok és bizottságok közül kiemelendő az Irodalmi szakosztály működése, mely népkönyvtárak, népdaloskörök és ifjúsági egyesületek nagyszámu létesítésével áll összefüggésben. Kiemelendő még az Algyógyi székely földmíves iskola ellenőrző-bizottságának működése is.

Fiókválasztmányaink az eddigiek, u. m. 1 székesfővárosi, 2 alföldi, 16 erdélyrészi megyei, 7 önálló városi és 34 vidéki, összesen 60 fiókválasztmány. Alakulóban van Makón egy új fiókválasztmányunk Molnár Albert áll. főgymn. tanár buzgókodásával. Távozásuk következtében az elnöki tisztről sajnálattal kirendelták: Gróf Degenfeld-Schomburg József ny. főispán, a hajdúvármegyei és Debreczen sz. kir. városi választmány elnöke és gróf Bethlen Miklós főispán, a Hunyadvármegyei választmány elnöke. Elhunyt: f. évi jan. 11-én Issekutz János, Gyulafehérvár sz. kir. város t. főügyésze, ottani városi választmányunk titkára. Fiókválasztmányaink és fiókkörök 30 esetben 3.144 K. 91 f. tagdíjjal számoltak el, mely összegben Hajdúvármegyei és Debreczen sz. kir. városi választmányunk 2.174 K. 91 f., Maros-Tordavármegyei és M.-Vásárhely sz. kir. városi választmányunk 206 K. 50 f., Beszterce-Naszódvármegyei választmányunk 156 K. és Gyulafehérvár városi választmányunk 152 K.-val szerepel. Maros-Tordamegyei választmányunk saját millenniumi alapjának kamatjából jutalomban részesítette: Bartha Gyula ákosfalvi ev. ref. és Varga Lajos szent gerecei áll. tanítókat, továbbá f. évi ápr. 16-án tartott ülésében Tályai György m.-vécsi, Erőse Miklós nagy-fülpösi és Simon Károly n. ölyvesi áll., Molnár István m.-págozsai és Makkai Samukoronkai ref., László Ödön nyárádtői és Csizsár Ferencz szász-régeni r. kath. tanítókat.

Szinézet Kézdivásárhelyen.

Szinházi jelentés! Micsey F. György, az erdélyi I. szinikerület igazgatója, kitűnően szervezett opera-, operett-, népszínmű-, dráma és egyáltalában minden műfajt kultiváló színtársulatával és saját ze-

nekarával a színi-idényt Kézdivásárhelyen vasárnap 1902. évi június hó 1-én megnyitja.

A társulat névsora:

Működő személyzet:

Nők:

Micseyné Bácskay Julcsa, népszínmű-énekesnő, Havesi Janka, opera- és operett-énekesnő, Sziklay Blanka, opera- és operett-énekesnő, Turay Mariska, opera- és operett-énekesnő, Koltay Szeréna, naiva és énekesnő, Veesey Ilona, hősnő és társalgási színésznő, Kendy Boriska, szende- és vígjáték, szubrett, Gerő Ida, operett-komika, Palugyai Emilia, anya- és vígjáték komika, Ilsházi Margit, naiva és énekesnő.

Kar- és segéd-színészek:

S. Melezer Juliska.

Kádas Mariska.

Pethő Stefi.

Bárfay A.

Komor Emma, táncosnő.

Férfiak:

Derék Antal, jellem-színész és drámai apa, Szabados Sándor, nő- és jellem-színész.

Erdős Károly, iotrikus.

Sarlaj Kornél, bonvivant.

Tabory Emil, op.-buffó, komikus és kedélyes apa.

Szítay László, operett-buffó, komikus.

Szervassy Jenő, opera- és operett-baritonista.

Vig Ernő, énekes, bonvivant.

Holtay Jenő, siheder-komikus.

Pilisi Lajos, szalon-társalgási színész.

Kar- és segéd-színészek:

Kőhalmi Andor.

Kolozsvári Albert.

Kiss Alvert.

Horváth György.

Farmosi Sándor.

Farkas Mihály.

Hevessy János.

Műszaki személyzet:

Micsey F. György, igazgató.

Derék Antal, művezető, rendező.

Pilisi Lajos, titkár.

Senger Gusztáv, karnagy.

Kőhalmi Andor, ügyelő.

Tabory Emilné, sugó.

Szepesi Andor, ruhátárnok 2 segéddel.

Farkas Mihály, díszmester 2 segéddel.

Rózsa József, kellékes 2 segéddel.

Cornelius Jean, I. hegedű, zenekar-igazg.

Zahoray Kálmán, II. hegedű.

Eichler Lajos, viola, segéd-karmester.

Andorfi Ferencz, nagybőgő.

Stasny József, fuvola.

Füsetti Lúci, klarinet.

Színre kerülő ujdonságok:

Drámák: Ocskay Brigadéros, Cyrano de Bergerac, Vörös talár, Testvérek, Haramiák, Bölcső. — Vigjátékok: Tartalékos férj, Titkos rendőr, Dr. Szekleburdi, A Páholly, Pillangó kisasszony, Csak párosan, Válgunk el, Teknős béka — Népszínművek: A bor, Lottó ezredesei, Napraforgó, Kurucz felfang, Félitelenek. — Operettek: San-Toy, New-York szépe, A modell, A postás fia, Szép Heléna, Bőregér, Boacció, Asszonyregiment, Bolond, Svihákok, Jáfet 12 felesége, Báránykák.

A bérletgyűjtés ezújból Pilisi Lajos titkár személyesen teszi majd tiszteletét.

A kitűnő társulatot a legmelegebben ajánljuk műpartolásról régóta híres közönségünk szíves és lelkes támogatásába.

NAPI HIREK.

— 25 éves főispáni jubileum. Június 11-én 25 éve lesz, hogy hatálykai Pótsa József, v. b. t. t. es. és kir. kamarás, Háromszék vármegye főispáni székét elfoglalta s azóta a vármegyei közügyek minden terén kifejtett áldásdus működésével, a székely faj iránti lángoló szeretetével a vármegye apraja s nagyjának szeretetét annyira megszerezte, hogy a „székelyek atyja” megízlelt ezimre tett szert nemcsak vármegyénkben, hanem az egész Székelyföldön. A 25 éves főispánság évfordulóját Háromszék vármegyében az ősszel közelebbi tényezők egy-egy szép családi ünnep alkalmára avatni, melyre az előkészületek már nagyban folynak s hisszük, hogy családias jellegük mellett is teljesen méltók lesznek egy olyan mult érdemeihez, melyhez hasonlót egy vármegye élén, egyhuzamban egy negyedszázadon át egyetlen főispán sem mutathat föl. Az ünnepély részleteiről később fogunk tájékoztatni.

— Esküdtszéki tárgyalások a kézdivásárhelyi kir. törvényszéknél június 9-ik és következő napjain foglalkoztak megtartatni. Esküdtseket a következők sorsoltattak ki: a) rendes esküdt: 1. Apor Miklós báró (Márkosfalva). 2. Bogdán Arthur (Sepsi-Szentgyörgy). 3. Bogdán Károly (Kézdi-Martontfalva). 4. Bogdán Sándor (Bereczk). 5. Dr. Bene István (Sepsi-Szentgyörgy). 6. Bathó János (Almás). 7. Csánki Gyula kir. tanfelügyelő (Sepsi-Szentgyörgy). 8. D. Dávid János (Kézdivásárhely). 9. Fekete András (Alesernáton). 10. Forró Inre (Márkosfalva). 11. (Szárzapatk). 14. Kelemen Lajos (S. Szt.-György).

TÁRCSA.

Vithán vára.

— Kép a mohácsi vész idejéből. —

„Felleg borult az erdőre.” A török invázió szomorú világába vezettek vissza Kedves Olvasó. Most táruznak fel lelkeim előtt az ifjúkor emlékei, melyeket annak idején csak meséknek tartottam, most látom már, hogy mindegyik — fájdalom egy történeti mult; megmarad kőfalak, heverő falomok, tornáczok, csonka tornyok mint-mind néma jel a viszontagság századokból...

Egyszer láttam életemben, gymnasista koromban Vithán várát. A Vértesek közt, erdős-hegyes vidéken fekszik, Komáromon túl a dunai megyében.

Messze vezetne azonban ezúlmól keletkezését, birtokosait, szerepét kutatni, bizonyítani, feltüntetni, itt csak annyit említek fel róla, a mennyi a történeti kuforrások után szükséges tárczám keretében rajzolt esemény megértéséhez.

Vithán vára kezdetben védelmi, később rablóvár volt. 1598-ban pedig végképen megszűnt történelmi hely lenni. Ma is meglévő romjai, inkább a festő esztétére méltók és a kirándulók szórakoztatására, mint intenzívebb érdeklődésre vagy pláne restaurálásra...

Abban az időben, melybe szerény tárczám eseményét helyezem, a várnak kapitánya Nagy László volt Ferdinánd rendeletéből. Gesztes,

örizete Radicsra volt bízva, míg Tata vára, mint akkori Zápolya birtok: Baranyay felügyelete alatt állott.

A két vár között, (Gesztes és Vithán) épügy, mint a hogy azt a Rabonbánok történetében olvasom, majdnem állandó torzalkodás, ezivódás, irigység ütött tanyát. Félsszettel nézett egyik a másikra. Az egyiknek emlékedése, hirneve vagy dicsősége: tördfés volt a másikra és viszont.

A vár lakói ismerték egymást s mégis úgy cselekedtek, mintha nem ismerték volna. A közös haza voszedelme és védelme egyenlő mértékben vetették igénybe mindkét vár lakóinak óvatosságát, készségét, erejét; de ezen készüldésekről, bizonytalan eshetőségekről egyik sem akart tudomást venni, természetesen egymás romlására.

Nem esoda így, ha a sarjak szív-virágai is titokban nyíltak. Pedig Nagy Jolinda vitháni magányában is a szomszédos vár kapitányának fiáért Radics Zoltánért lángolt, míg onennek honmentő gondolati után, vagy talán azok előtt, Jolinda édes alakja, volt az egyedüli esz-nőnykép. Most is ott sétál vitézi ruhában, aranyos mentében, gyilkoló szerszámmal lilium dereka körül, mint apjának bármely katonája, az erdők sűrűjében az angyali Jolinda. Kisérőit távol tartja magától, mert találkozása lesz Gesztes Urának levente fiával. Katonásan köszöntik egymást. Paruláznak. Megszólal az ifjú: „Rosz hirt hozok szívem gyöngye, titkos menyasszonyom.”

„Ne mond ki még életem, boldogságom, várj egy kicsit, gondolkodom.”

„Közös baj virágszálom, könnyebben viseljük el jön a török”.

Tanácsot tartanak. Hadi terv t szönek. Zoltán-nak Villám lova az egyedüli élő tanu. Fák susognak, virágok bólintgatnak. Két sorból áll az eskü. Először: Szeretjük egymást. Másodszor: Veszélyben szökní fogunk.

A szeretet esőjka pecsételte meg esküszavuk szentségét...

Magános vártermében virasztgat Jolinda. Öltöget, varrogat. Rejtett dolgot eselőkészik. Török ruhát készít. Fezt köt fejére, tört dug övébe. Mert a török nem kimél ám senkit. Előtte a női név nem szent. Ő csak pusztit, rombol, öl, mert mindenekben ellen-séget lát. Cselhez kell folyamodni. Holó a hollónak, töröknek a török nem víjja ki szemét...

Titokban pedig keserű könnyeket ejt boldogtalan boldogsága fölött. Látja a lángtengert, mely nyaldossa a falakat, szeméi előtt pusztul el virágos kertje, rombadől a kápolna, hol hazája, szülői s önmaga nyugalmaért imádkozni szokott.

Látja lány szobájának vesztőt, hol emlékei sem-misülnek meg. Hallja atyjának vógsó intőzkodéseit; anyjának kétségbeesett hangját: „Lányom, édes gyermekem, Jolinda, hol vagy?”

Azaz, hogy dehogyan hallja.

Hisz még minden esendes. Minden a megszokott helyen van. Mindenki végzi megszokott dolgát. Mit lát hát? Álmaiban látja csak ezeket. Szíve, esze, képzelme, gondolata Gesztes várában bolyong. Maga pedig, itt ül Vithánban, magános vártermében, öltöget, varrogat... török ruhát készít; eselt vet a pogánynak, hogy övéinek pusztulása után saját boldogságát építse meg. Ugyanigy eselőkészik Zoltán is, azzal a külsésséggel, hogy ő már tudja a

15. Kónya Mihály (Bereczk) 16. Mikó Sándor Forró Mór (S-Bessenyei) 12. Joós György (Kisborosnyó) 13. Kajsa Ferencz (Bereczk) 17. Miklós Pál (Dálnok) 18. Magyar Pál. (Aldoboly) 19. Nagy Ede (Ilyfalva) 20. Pap János (Hatolyka) 21. Pál Lajos (Bikfalva) 22. Pünköszt Lajos (Uzon) 23. Róz Béla (Kisborosnyó) 24. Ujjvárossy József (Uzon) 25. Vajna Domokos (Torja) 26. Vajna István (Martonfalva) 27. Vajna Zsigmond (Albis) 28. Varga András (Bita) 29. Vas Ferencz (Albis) 30. Zathureczky Gyula (Baróth). b) Helyettes esküdtek: 1. Ambrus Albert szeszgyáros. 2. Hamar Zoltán kereskedő. 3. Csutak László szabó. 4. Jakabos Ágoston birtokos. 5. Kajtar János szabó. 6. Turóczy László kereskedő (Közdivásárhely). 7. Fejér Árpád (Haraly). 8. Jancsó György (Gelenche). 9. Kovács Péter (Kézdiszentlőrinc). 10. Molnár Jenő (Sepsiszentgyörgy).

— **Eljegyzés** Kovács Tivadar, kézdívasárhelyi derék ifjú gyógyszerész, a napokban jegyet váltott Wächter Annuskával, Wächter Karoly brassói tisztviselő bájos leányával Brassóban. Szerenese kísérje megkötendő frigyüket.

— **Az E. M. K. E. közgyűlése.** Az E. M. K. E. folyó évi május hó 25-én d. e. 11 órakor Kolozsvárt a városháza nagytermében XVIII. évi rendes közgyűlést tartja. A közgyűlésre a tisztelbeli, örökös, alapító- és rendes tagokat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvárt, az Igazoló választmány 1902. április hó 12-én tartott üléséből: Gróf Beldi Ákos, elnök. Sándor József, t. alelnök főtitkár. Tárgysorozat: az alapszabályok 16. ik §-sa értelmében. (Dr. Csernátóni Gyula kir. tanfelügyelő, Emkejegyző Határozati javaslata l. az Évi jelentés 30-ik oldalán.

— **Tanulmányi kiránduláson** volt a kézdívasárhelyi r. k. főgymnasium 72 növendéke. Pünkösöd harmadnapján, reggel külön külön vasuti kocsiokban indultak el Kézdivásárhelyről Sepsiszentgyörgyre át Büksszádig, hol kiszállván, gyalog mentek föl a Szent Anna-tóhoz; innen a törjai „Büdös” kőbarlanghoz jöttek le s végül a völgyben a szénsavsűrítő gyárhoz. Az idő pompás volt, egészen kedvezett a kirándulásnak, melyet Dönes Béla tanár intézett lelkes kitaratással, de vele résztvettek abban Hassák igazgató, Révész, Asbóth, Herrmann és Ferencz tanárok is. A kirándulókat Büksszád állomásánál Jakabos István ottani áll. isk. tanító szíves fogadtatásban részesítette, s meg is vendégelte, melyért ez uton is fogadja a rendezőség őszinte köszönetét. Bálványos-füredről kocsikon jött haza az ifjúság vezetőivel együtt az nap este, egy hasznosan és vígan eltöltött nap kedves emlékével.

— **A székely kormánybiztos.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a hó 16-án tartott teljes üléséből megleghangú táviratban üdvözölte Sándor János főispánt székelyföldi kormánybiztossá történt kinevezését alkalmából. Ezt Sándor János a következő levélben köszönte meg a nevezett kamarának: „Hálás köszönettel vettem a t. kereskedelmi és iparkamarának folyó hó 16-án tartott teljes üléséből kelt megleghangú táviratát, melyben székelyföldi megbízatásom alkalmából engemet üdvözölni volt szíves. Bizalmuk kifejezéséből támogatásuk szíves felajánlásából hitet és reményt merítek, hogy gondolatban és eslekvésben egyetértve megtalálni fogjuk azon utakat, módokat, melyeken a kamara által eddig is híven gondozott székely ipari és kereskedelmi érdekek, az én gondjaimra bízott földművelésiakkal helyesen egyeztetetők lesznek és egy szívvel lélekkel fogunk működni a székelyföld és nép javára. Addig is míg működésem tényleges megkezdése után a kamarával közelebbi érintkezésbe lépni és gazdag tapasztalatokon alapuló szíves tanácsait kikérhetni alkalmam leendő, kérem fogadja ismételt köszönetem és kiváló tiszteletem őszinte nyilváníását melylyel vagyok, Dicső-Szent-Márton, 1902. május 18. Igaz hívők Sándor János s. k.”

— **Kerelem a kezdivásárhelyi birtokosság-hoz.** Csernátón és Szentkatolna község határszélén levő (volt márkosfalvi) utat, mely jelenleg egy nagy tó, a birtokosság feltölteni határozta. E célból az igen tisztelt érdekelt birtokosokat ez uton is szívesen kéri, hogy ki ki tehetsége szerint ez ut feltöltéséhez s annak járhatóvá tételéhez hozzájárulni szíveskedjék.

VIDÉK.

Kovácsna, 1902. május 21.

A kovásznai állami elemi iskola felsőbb osztályainak növendékei a tanítótestület vezetése mellett folyó hó 20-án egy szívesen sikerült estélyt rendeztek a vajnafalvi „Mikesfürdő” termében a kovásznai ref. egyház építkezési alapja javára, tetszes szerinti belépti díjak mellett.

Igazgató tanító: Nagy Sándor megnyitó beszédében jelölve az ünnepélyes estély célját, hogy t. i. növendékeinkben itt, hol a hűvek semmi egyházi terhet nem hordoznak, az ilyen közreműködések, egyházi czélok előmozdítása által fejlesztessék az egyházhoz tartozás érzete, építtessék a vallásosság, egy kis történetekről beszélt el a 48—49-iki szomoruan dícsőségek korból, hogy miként mentett meg a 8 éves kis leány egy sebesült honvéd tisztet s miként vette el az Istenben bízó, reménykedő ár-

atlan lélek megérdemelt méltó jutalmát. Barthalis János tanító szintén felolvasással járult az estély sikeréhez egy „Álföldi szomorú történetet” olvasott fel, mely meghatóan illusztrálta, hogy az ember bármily erősnek látszó fogadalmát is megváltoztathatja Istennek végre mehetetlen bölcsessége. Megkapóan érvényesítette felolvasásában a kálvini praedestinatio tanát. Mindkét felolvasó a legmesszebb menő elismerésben részesült a hálás közönség részéről.

A III—VI leányosztályok növendékei két szolamban hazafias énekeket adtak elő Wiedmann Málvin (alt) és Csiszár Róza (sopran) tanítónők együttes vezetése mellett. Ugy az ügyes betanítáért, mint a szabatos előadásért tanítónők és növendékek egyaránt zajos tapsban, „ujrázás”-ban részesültek.

A Nagy Gyula maturandus ifjú (igazgató tanító-fia) praeciz czimbalom játéka még most is fülebe zeng a hallgatóságnak, mely annyira ment ujjazásában, hogy már a szót nem fogadás udvariatságába kellett essék e különben derék, szerény ifjú, ha nem akarta elvenni idejét két bájos kis leánykának, kik közül Sándor Irén IV. o. tanuló komoly, Geecz Erzsébet VI. o. tan. vig. szavallatával arattak sikert magok és betanított tanítónők (Csiszár R. és Wiedmann M.) számára.

Butyka Lina és Rietter Lina IV. o. tanulóknak csinos párbeszédük előadásával Sára Lidia tanítónő jutalmazták meg fáradozásait.

Az egész estély műsorát berekesztette a „Hamupipőke” életkép csinos előadása, mely, ha a görög tűz világítás sikerült volna — az estély fénypontját képezte volna. Csinos kis hamupipőke volt Becek Irén, a mostoha szerepében Nagy Ida, leányai szerepében: Sándor Irén és Fortuna Lina, a buzátszedegető galambok alakításában: Morvay nővérek, Deák Janka, Nagy Mariska, Zsidó Gizella, Csutak Tera, Gáspár Ida, Debreczi Erzsébet, Ambrus Natália stb. Nagyon kedvesek voltak. Nagy Dezső, mint herezeg, Sándor Pistuka, Deák Benekke, Deák Gerő, Mihály Bandi, Barthalis Jenő mint a herezeg udvari kísérete a czípt próbáló jelenetben valamennyien igen jól néztek ki.

Hiányos volna tudósításom, ha meg nem emlékezném az ig. tanító nejről: Nagy Sándorné urnőről, ki a tanítónőkkel fáradszón volt az egész estély létrehozásában, rendezésében.

Az előadást kedélyes, a hajnali órákig tartó tánc követte. Anyagilag is jól sikerült az estély, mely az egyház építkezési céljaira 80 K. tiszta hasznót hajtott.

Ime ha tanító és tanítvány megérteni, s teljesíteni akarja egyháza iránt való kötelességeit, miképpen egyesítheti a kellemes szórakozást a hasznos munkálkodással!

„Gyümölcséről ismerik meg a fát.” A ti munkálkodótok gyümölcse gyermekeink szellemi, lelki és szívbéli fejlődése, nemesedése Tanítók!

Isten áldása legyen Ti rajtatok és a ti tanítványaitokon!

I. L.

KÖZGAZDASÁG.

A németországi sertés kivitelről.

— Bárá Malcomes Jeromos berlini gazdasági szaktudósító jelentése. —

Bár kissé lassan, de végre is szépen megindult sertéshus kivitelünk. Legkevesebb fizeti ki magát a német piacra éppen első minőségű árut szállítani, mely Kőbányán és Bécsben is jól értékesíthető.

A német piacra aránylag legjobban értékesülnek az öreg nehéz sertések sok szalonnával, miután leginkább zsírnyerés kedvéért vásároltataknak, mely a munkásnépnek a kenyérhez a vaját pótló főtápláléka.

Igen nagy gond fordítandó azonban a minél szebb és tisztább feldolgozásra, miután itt hozzá vannak szokva angol fajtákhoz hasonló szép tiszta fehér bőrű sertésekhez. Olyan gondatlanul dolgoztak és valószínűleg a kocsi is rosszul berakott szállítmány, mint a milyen Sopronból érkezett Berlinbe nem talál vevőre és csakis arra való, hogy a magyar sertések hírnevét és árát lerontsa.

A magyar sertések kereslete egyébként igen élénk és nem csak a belső piacokon lelt sertések iránt, hanem a határállomásokon is élő sertések után is nagy az érdeklődés.

Mindenesetre azonban igyekezni kell a magyar sertéshus kivitel jobban szétágztatni, mivel különben dacára annak, hogy a húskereskedelm főközpontja Berlin, az itteni piacon még is áru megtorlódás állhat be és ezzel az árak lenyomódnak.

veszély közeledtét, hallja a lovak dobogását. a fegyverek csörgését. Zsámbékon a török! Isten kísértés csak szembeszálni is a tulnyomó többséggel. Mi egy vidéki vár, kised őrségével, halálra szánt csapatával kétszáz ezer muzulmánval szemben?

Mert ennyivel jött Szinán, Szolimán szultán vezére püszitani szép Magyarországot ezen a vidéken.....

Igy látta elvesni Zoltán Gesztet, Jolinka Vithán várát. Hősi vívással hullottak el a vár védelmében azok, kiket a várvédelmére kényszerített esküjök. Mikor Zoltán meggyőződött arról, hogy még élete árán sem mentheti meg övét, átvágtatott Vithánba, hogy Jolindának, esküvel megpecsételt ígéretét beváltsa. Épen jókor érkezett. Romban hevert már a kies vár. A vár lakói közül csupán egyetlen egy, a tündérszép jegyes, a török ruhában életben maradt Jolinda várt a szabadulásra. Az is megjött. Két pontba foglalt vérszerződésüknek most csak a második részét volt időszéri végrehajtani; az első pont teljesítése nyugalmasabb napokra halasztott. Külömben is, az első rész volt oka, a második pontban foglalt eskü miként való keresztülvitelének. Tehát szólni mindenáron veszély idején. De hogyan?

* *

A tóvárosi főutca Budapest felőli részén, a mint az ut Baj falu irányába kanyarodik, van egy szép emléke: a Boldogság szűz Mária szobra. Magam is imádkoztam itt leginkább szombaton este, ájtatos asszonyokkal, mint gyermek. Ha kérdeztem tőlük, hogy mi ez? Csak annyit mondtak: „te nem érted azt még édes fiam, itt akart egy török meg-

ölni egy magyart.” Pedig dehogy egyet. Kettőt akart bizony. Most tudom már... Hát lóra kaptak mindketten. Villám, esküjöknek egyetlen élő tanuja volt csupán szabadiójuk, meg a jó boldogságos anyja. A török ugyanis azt hitte, hogy Zoltán törököt czipel magával, utánuk iramodtak tehát s megkezdődött az élethalálharc... menekülésben. Egy kised csapat pogány üzte, kergette a kétségbeesett árvaikat. A szállási uton most is mutogatják azon helyeket, a hol az időzők egyenként, kettőnkint elmaradoztak; meg megújuló jegenyefák jelölik azokat. Csak egy pogány ért nyomukba.

Déli tizenkettőre kondult meg a harang, midőn Villám, azt az emlékek örökitett utzarészt érintette futtában. A vér csorgott a nemes állat orlyukaiból. Jolinda felholtan dőlt Zoltán mellére, ki mindenképpen a tatár várba igyekszik drága, egyetlen kincsével, a magyarok közé.

Már nincs messze. Csak olyan távolság választja el a védelem pontjától, mint a kantai piactól az az állomásig. Az uteza népe rémülve visít; a török az öröm mámorában kinyújtja hosszú pikáját (lándzsa), szurni akar Zoltán testébe... Lová megbotlik elesik. Nem is kelt fel többé sem a ló, sem a török!

Most már az árva menekülőknél volt a sor, hogy az első pontban megállapított, eskü szerint éljenek.

Eljettek boldogul magyar véreim, elpusztult váraitok rombadőlt falai viraszszanak időtlen-időnkig boldogságtok felett.

Asbóth Viktor.

Hirdetések.

Sz. 107—902. tkv.

Hirdetmény.

Tamássalva község általános tagosításán következőben a vonatkozó telekjegyzőkönyvek átalakítottak, ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkekben szabályzott eljárás a telekvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatos foganatosított. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis az 1902. évi július hó 1-től 1902. évi december hó 31-ig bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meghosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személyek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak esetében — ideértve az utóbbi §-ának az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1902. évi július hó 1-től 1902. évi december hó 31-ig bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1902. évi július hó 1-től 1902. évi december hó 31-ikéig bezárólag nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket azok a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelemztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített egyszerű

másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekvi hatóság.

Kovácsna, 1902. évi január hó 30-án.

Száva Jakab,
kir. albiró.

(101. 3—3.)

Sz. 482—1902 végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 197. számú végzése következtében dr. Déri Ernő ügyvéd által képviselt Eppignek Lázár s fia cégéjére közdivásárhelyi Alberti Albert ellen 366 korona 60 fillér s járuléka erejéig 1902. évi január hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 876 kor. becsült bolti árukból álló ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a közdivásárhelyi kir. járásbíró 1902. V. 197. számú végzése folytán 366 K. 60 f. tőkekövetelés, ennek megittolt napjától járó kamatai és eddig összesen bíróság már megállapított költség erejéig Közdivásárhelyt a piacon leendő eszközösséghatár időül 1902. évi május 30. napjának d. u. 2 órája kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól s ámtattatik.

Kelt Közdivásárhelyen, 1902. évi május hó 17. napján.

Kakutsi Ádám.

(103. 1—1.) kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 2335—902.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság 11664/902. szám alatti rendelete alapján ezennel közhírré teszi, hogy a folyó évre érvényesített tőke kamatai adó kivétési lajstrom folyó év május hó 24-től folyó év június hó 2. dikáig alattírt városi adóhivatalnál a 8 napi közszemlére ki van téve és az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Esetleges folyamodások a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz írásban adandók be.

Közdivásárhelyt, 1902. május hó 21.

A városi adóhivatal.

Dr. Török Andor,
polgármester.

(104. 1—1.)

Sz. 2334—902.

Hirdetmény.

Ala tírt városi tanács a s. sztyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 11143—1902. szám alatti rendelete alapján ezennel közhírré teszi, hogy a folyó évre érvényesített általános jövedelmi pótdadó kivétési lajstrom folyó év május hó 24-től f. évi június hó 2. dikáig a 8 napi közszemlére alattírt városi adóhivatalnál ki van téve és az a hivatalos órák alatt érdekeltek felek által megtekinthető.

Esetleges folyamodások a s. sztyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz írásban adandók be.

Közdivásárhelyt, 1902. május hó 21.

Dr. Török Andor,
polgármester.

Sz. 1126—902. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Kicsid Sándor és nejeének végrehajtónak Szakács Gyárfás és társai végrehajtást szenvedők elleni 175 korona 24 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a közdivásárhelyi kir. törvényszék (a

kovásznai kir. járásbíró) területén levő, Gelence község határára fekvő, s a gelencei 414. sz. tjkben foglalt 1409., 1410. hrsz. ingatlanra 364 K. az 1827., 1828. „ 105 „
a 2669., 2670. „ 44 „
a 2721. „ 52 „
a 3833., 3834., 3835., 3837. h. ing. 74 „
a 6265., 6266. hrsz. ingatlanra 99 „
a 6727., 6726. „ 10 „

Összesen 748 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a C. I. alatt Szakács Ferencz javára használati jog sörölme nélkül az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok kikiáltási áron alól is az 1902. évi július hó 21-én Gelence községhez fűződő magántartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékköpes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. j. bíróság, mint tkvi hatóság.
Kelt Kovásznán, 1902. évi április hó 11-én.

Száva Jakab,
kir. albiró.

(106. 1—1.)

Mc Cormick Harvesting Maschine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Kéveköti aratógép.
Fűkaszalógép.
Készörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
igazgató.

Budapest,
V. ker., Váci-ut 30. sz.

(48. 11—18.) Évi termelés: 362000 gép.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.